
Med studentblikk på legetjenesten

AKTUELT

KARI RONGE

Email: kari.ronge@legeforeningen.no

Tidsskriftet

Jorunn Moen, sisteårs student ved Det medisinske fakultet i Trondheim, høster lovord for en oppgave i samfunnsmedisin. – Den bør inspirere andre kommuner som vil kvalitetsvurdere sine legetjenester, sier veileder Hans-Johan Breidablik.

Jorunn Moen

Ved Norges teknisk-naturvitenskaplige universitet (NTNU) skal to måneders utplassering i samfunnsmedisin resultere i en oppgave på ca. 20 sider. For medisinstudent Jorunn Moens vedkommende falt valget på en brukerundersøkelse, i den hensikt å kartlegge hvordan pasientene opplever kvalitet av legetjenestene ved kommunelegekontoret i Sula kommune i Møre og Romsdal (1). Målet var dels å undersøke hvordan pasientene opplever kommunikasjonen med legen sammenliknet med annet helsepersonell, dels å kartlegge holdninger til ventetid, tilgjengelighet og praktiske forhold.

Nyttig for kommunen

– En mønstergyldig oppgave med stor nytteverdi for vårt legekantor, lyder karakteristikken fra Jorunn Moens veileder, Hans-Johan Breidablik, kommunelege I i Sula (se ramme). Han mener det vil ha betydning å få utført en slik kvalitetsvurdering i andre kommuner, og oppfordrer sine kolleger til å få gjennomført tilsvarende undersøkelser.

– Oppgaven ble blant annet presentert for politisk og administrativ ledelse i kommunen, og gjennom oppslag i lokalpressen. Slik ble det gjort opp status for hvor vi står, men samtidig påpekt hvilket forbedringspotensial kommunehelsetjenesten står overfor, sier Breidablik.

Kommunelegen har gode erfaringer med utplasserte studenter, men understreker at det fordrer tid til veiledning.

– I en kommune med stort gjennomtrekk av leger, har vi gjort dette til et poeng i forhandlingene om fastlegeavtalene. For det er ingen tvil om at studenter som ser på kommunehelsetjenesten med «friske øyne», er av stor betydning for alle parter. Brukerundersøkelsen som Jorunn Moen gjennomførte, var både stor og tidkrevende. Men man kommer langt med entusiasme. Dessuten har oppgaven hennes virket svært inspirerende for oss som har vårt daglige virke i Sula kommune, sier Hans-Johan Breidablik.

Utsikten fra legekantoret hvor medisinstudent Jorunn Moen var utplassert i to måneder. I brukerundersøkelsen pekte pasientene på at venteværelset manglet vindu og var trangt. Foto J. Moen.

Avspeiler satsing

– En obligatorisk oppgave i samfunnsmedisin kommer i tillegg til hovedoppgaven studentene skriver i det femte studieåret. En slik oppgave sikrer at studentene ikke bare får lege-pasient-erfaring, men også må reflektere og sette kunnskapene sine inn i en vitenskapelig ramme, sier Steinar Westin ved Institutt for samfunnsmedisin, NTNU.

I november 2000 presenterte studentene sine oppgaver i plenum. Blant disse var Jorunn Moen, som ifølge Westin fikk tilhørerne til å spisse ørene.

– Slike brukerundersøkelser er svært nyttige, men det stilles store krav til den metodiske biten. Det er derfor friskt og relativt sjelden at studenter hiver seg på den slags. Ja, faktisk svært spennende og i tråd med Legeforeningens satsing på å løfte frem anvendt samfunnsmedisin som fag, sier Westin.

– Som kjent hadde ikke samfunnsmedisinen noe akademisk ankerfeste, og var i forfall etter at kommunehelseloven ble innført i 1984. Det at fremtidige medisinere velger å forske på den måten Moen har gjort, bør ikke bare inspirere kommunene, men også utdanningsinstitusjonene, mener Westin. Han legger til at fakultetet i Trondheim er alene om å organisere undervisningen på denne måten, selv om også Universitetet i Tromsø har tradisjon på å vektlegge det samfunnsmedisinske fagfeltet.

Resultatene fra undersøkelsen

– 114 kvinner og 75 menn svarte på spørreskjemaet anonymt. 62 % av pasientene er faste brukere av legesenteret.

– Pasientene var bl.a. fornøyd med ventetid for konsultasjon (maksimum to uker), tid på venterommet (gjennomsnittlig 15 minutter), legens informasjon, mulighet for å påvirke egen behandling, tid som ble avsatt inne hos legen, fysisk atkomst.

– Pasientene var bl.a. misfornøyd med: venterom, å komme gjennom til lege på telefon, for stor utskifting av leger, ikke å få samme lege hver gang, at legen snakker for dårlig norsk.

– Konklusjon: 70 % er godt/svært godt fornøyd med den generelle servicen ved legesenteret. 89 % mener det er viktig å gå til den samme legen hver gang. Pasientene er mer fornøyd med hjelpepersonalet enn med legene.

Sula kommune

Sula kommune består av 7 000 innbyggere. Sentralisering på slutten av 1990-tallet gjorde at kommunelegekontoret ble lokalisert til det største tettstedet, Langevåg. Der arbeider fem leger samt turnusleger i full stilling. Fire av legene er utenlandske. I tillegg er det to sykepleiere, en bioingeniør og fem helsesekretærer ved senteret, samt helsestasjon og jordmortjeneste.

LITTERATUR

1. Moen J. Brukarundersøking. Kommunelegekontoret i Langevåg. Hausten 2000. Trondheim: Det medisinske fakultet, Norges teknisk- naturvitenskapelig universitet, 2000.

Publisert: 20. januar 2001. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 9. juli 2026.